

NOKUTs tilsynsrapporter

Ernæringsterapi

Tunsberg Medisinske Skole AS

Februar 2014

NOKUT

Tilbyder/Utdanningssted: Tunsberg Medisinske Skole AS
Utdanningstilbudets navn: Ernæringsterapi
Nivå/fagskolepoeng: 90
Undervisningsform: Stedbasert
Sakkyndige: Inge Lindseth og Helen Engelstad Kvalem
Dato for vedtak: 17. februar 2014
NOKUTs saksnummer 13/634

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbyder kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingene fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. NOKUT har konkludert med at søknaden ikke tilfredsstillende alle kriterier for godkjenning av fagskoleutdanning. Det er mulig å søke NOKUT på nytt, men da forventes det at søker har forbedret utdanningskvaliteten i henhold til vurderingene gitt i denne rapporten (Må-punktene).

Oslo, 14. februar 2014

Terje Mørland
direktør

Innhold

Forord	i
1 Informasjon om søkeren.....	1
1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2 Innledende vurdering	2
2.1 Rammebetingelser – krav til søknaden.....	2
2.2 Styringsordning og reglement	2
2.3 Konklusjon.....	3
3 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet.....	4
3.1 Oppsummering	4
3.2 Læringsutbytte og kvalifikasjoner	4
3.3 Faglig innhold.....	9
3.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	14
3.5 Eksamen og vitnemål.....	19
3.6 Infrastruktur	20
3.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	23
4 Tilsvarsrunde.....	25
4.1 Søkerens tilbakemelding.....	25
4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering.....	29
4.3 NOKUTs tilleggsvurdering	33
5 Vedtak	35
6 Dokumentasjon	35
Vedlegg 1:.....	36
Vedlegg 2:.....	37

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

Tunberg Medisinske Skole AS søkte NOKUT 16.10.2013 om godkjenning av fagskoleutdanningen *ernæringsterapi*. Utdanningstilbudet gir 90 fagskolepoeng over tre år på deltid. Undervisningen vil gis ved Tunberg Medisinske Skole, avdeling Tønsberg, og det er søkt godkjenning for inntil 35 studenter.

Søker har allerede ett godkjent fagskoletilbud: *biopati*.

3. april 2013 fikk tilbyder sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT, og styreordningen og reglementet ble funnet tilfredsstillende, jamfør NOKUTs sak 12/194. Grunnet fagskoleforskriften av 1. august ble reglementet vurdert på ny. Reglementet er funnet tilfredsstillende i forbindelse med denne søknaden.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.tunmed.no. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningstilbudet som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente tilbud og opptakskrav til utdanningene samstemmer med den informasjon NOKUT har. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

2 Innledende vurdering

Tilbyder fikk i brev datert 16. oktober 2013 informasjonen om endringer som måtte gjøres i reglementet. NOKUT mottok revidert reglement 15. desember 2013. godkjent av fagskolens styre 2. desember 2013. Alle de nødvendige endringene er utført. NOKUT finner derfor reglementet tilfredsstillende.

2.1 Rammebetingelser – krav til søknaden

- Søker må beskrive og dokumentere kvaliteten på utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs mal for elektronisk søknad.
- Det må fremgå av søknaden at utdanningstilbudet er innenfor rammen av minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning.
- Søknaden skal sannsynliggjøre at utdanningstilbudet bygger på fullført videregående opplæring og at utdanningstilbudet er yrkesrettet.
- For tilbydere som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune må søker / tilbyder være registrert i Enhetsregisteret.

Presentasjon og vurdering

NOKUT har vurdert søknaden ut fra nevnte forutsetninger. Rammebetingelsene er til stede for at søknaden skal kunne behandles av NOKUT.

Konklusjon

Søker oppfyller forutsetningene for videre saksbehandling.

2.2 Styringsordning og reglement

Ved søknad om godkjenning av et utdanningstilbud som fagskoleutdanning må det foreligge dokumentasjon som viser at følgende bestemmelser er tilstrekkelig ivaretatt:

2.2.1 Reglement

Det skal foreligge reglement slik at vedtak som tilbyder fatter angående studenter, følger reglene i forvaltningsloven. Det må klart komme frem i reglementet hvem som fatter vedtak (i første instans) og hvordan en klage behandles. Reglementene skal også være slik utformet at de sikrer lik og upartisk behandling, og at studentene forstår om de er rett behandlet eller ikke.

Følgende forhold må være dekket:

- hvordan og hvem som gjennomfører opptak av studenter (opptaksreglement). Opptakskrav, eventuelle tidsfrister og regler for rangering av de kvalifiserte søkerne må fremgå

- hvordan vurdering av realkompetanse for opptak gjennomføres, herunder hvem som fatter vedtak
- hvordan prøving og vurdering foretas, og gjennomføres, og hvordan resultatet av prøving og vurdering dokumenteres (eksamensreglement)
- hvordan klager fra studenter på sensur/vurdering (kan være i eksamensreglementet) og andre vedtak behandles, herunder frister som tilfredsstillende forvaltningslovens krav
- Andre forhold som må reguleres dersom tilbyder ønsker å iverksette slike tiltak
- tydelige bestemmelser for eventuelle disiplinære sanksjoner, herunder vilkår for og krav til begrunnelse for bortvisning, eller andre disiplinærsanksjoner
- prosedyre for behandling av klage på eventuelle vedtak om disiplinære sanksjoner, hvilken støtte/hjelp en student har rett til under slike klagesaker, for eksempel å ha med seg en studenttillitsvalgt, må fremgå
- muligheten til å gi fritak for deler av utdanningstilbudet, etter søknad fra en student på grunnlag av dokumentert oppnådd likeverdig utdanning
- fritak gis på grunnlag av realkompetanse, der både prosedyre og krav til dokumentasjon må beskrives
- for alle enkeltvedtak gjelder at klagemuligheten må fremgå

Presentasjon og vurdering

Tilbyders reglement dekker de forholdene som NOKUT etterspør, jf. NOKUTs retningslinjer kapittel 5 og NOKUTs elektroniske søknadsskjema. Det fremgår hvem som fatter vedtak og hvordan klager behandles. Det er ikke funnet forhold som strider med bestemmelsene i forvaltningsloven. Reglementet fremstår som oversiktlig og ryddig.

Konklusjon

Reglementet er i tråd med NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.

Reglementet er funnet tilfredsstillende.

2.3 Konklusjon

Forutsetningene er til stede for videre behandling, jf. NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning» (NOKUTs retningslinjer), kapittel 5.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapitlet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

3.1 Oppsummering

Fagskoleutdanningen i ernæringsterapi består av en kombinasjon av østlig og vestlig medisin, av ernæringsfysiologi og alternativ ernæringsbehandling, samt elementer fra naturterapi, og ser ut til å ønske å favne bredt. Den store bredden i utdanningen gjør at utdanningen får problemer med å dekke overordnet læringsutbytte innen tidsrammen for studiet. Det er og uklart hvordan de ulike vitenskapelige og mindre vitenskapelige/alternative behandlingsmetoder og forståelsesmetoder anført i studieplanen skal integreres i hverandre og utgjøre en helhet som er forståelig og anvendbar både i kommunikasjon med pasienter og øvrig helsevesen, samt for den ferdig utdannende ernæringsterapeuten selv.

Studiet skal i stor grad gjøres ved selvstudium i et fag som krever modning og tilbakemelding. Det er derfor ønskelig at skolen i større grad tilbyr undervisning og praktisk evaluering av studentene i både modningsfag som VEKS og i yrkesnære emner som klinikkdrift. Det pedagogiske opplegget for nettstudiet er uklart og det er også ønskelig at tilbyder styrker robustheten og den pedagogiske kompetansen til fagstaben. Utdanningen har flere styrker, blant annet hva gjelder bredden i undervisningspersonellet og relevans for befolkningens helse. De ferdig utdannende studentene vil ha bred kunnskap om de plager og spørsmål som pasienter har som ofte ikke blir ivaretatt godt nok hos en for eksempel en fastlege.

Vi mener imidlertid at det må et omfattende arbeid til for å gjøre det omsøkte utdanningstilbudet til en fagskoleutdanning av høy kvalitet - som ivaretar pasientenes beste på en forsvarlig og hensiktsmessig måte - og anbefaler at tilbyder å komme tilbake med en omarbeidet søknad i en senere søknadsrunde.

3.2 Læringsutbytte og kvalifikasjoner

3.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er *ernæringsterapi*.

Det anføres at *ernæringsterapi* er dekkende fordi man som ernæringsterapeut kan utføre terapi/helsehjelp ved bruk av kunnskap om ernæring.

Vurdering

Ernæringsterapi er ikke oppført som begrep i hverken Store norske leksikon eller Bokmålsordboka. Sett også i sammenheng med beskrivelsen av utdanningen for øvrig, er det noe uklart hva begrepet ernæringsterapi inneholder. Siden både skolemedisinske og naturmedisinske metoder og kunnskaper inngår i gjeldende utdanning, synes det som at begrepet «ernæring» er ment å romme mer enn det som har med kostholdet og dets effekter på kroppen å gjøre.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må finne et navn som dekker både alternative og skolemedisinske metoder.

Tilbyder bør finne et navn som dekker både ernæringsrelaterte og ikke-ernæringsrelaterte behandlingsmetoder.

3.2.2 Læringsutbytte (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Utdanningens læringsutbytte er beskrevet i søknaden og i studietilbudets egen studieplan. Læringsutbyttene er spesifisert som *kunnskapsmål*, *ferdighetsmål* og *generell kompetanse* og er stort sett logisk presentert under de tre hovedkategoriene. Utdanningstilbudet tar sikte på at studentene skal ha kunnskap om ernæringsterapiens teori og behandlingsstrategi, herunder kunne vurdere interaksjoner mellom legemidler og kosttilskudd og naturprodukter, kunne integrere både østlig og vestlig naturmedisin i behandlingen, samt ha oversikt over helsevesenets oppgaver og oppbygning, og hvilke lover og regler naturterapeuter jobber innenfor. Utdanningen skal gjøre studentene egnet til å veilede enkeltindivider og grupper med hensyn til sykdommer og problemstillinger som er ernæringsrelaterte, samt hvordan man oppretter og driver egen praksis som ernæringsterapeut. Studentene skal bli opplært i å vurdere sin rolle som terapeut i relasjon til egne ferdigheter og helsevesenet for øvrig, slik at individer terapeuten behandler totalt sett får best mulig behandling, det være seg innenfor det offentlige helsevesen, hos andre behandlere utenfor det offentlige helsevesen eller gjennom eget behandlingstilbud.

På utdanningstilbudets hjemmeside (<http://www.tunmed.no/pages/studie.asp?id=142>) står det oppført et til dels annet innhold enn det som er oppført i gjeldende søknad.

Vurdering

Læringsutbyttet ligger på tertiært nivå. De fleste av de målene tilbyder kaller Hovedmål omhandler anvendt kompetanse, noe som passer for en fagskole.

I sum tar læringsutbyttene for seg relativt brede og sprikende temaer, og vi setter spørsmålsteget ved om det er oppnåelig for studentene å tilegne seg nødvendig kunnskap som beskrevet i læringsutbyttene innen rammen for utdannelsen. I punkt 1.3 i studieplanen står det at utdanningen skal ha et vitenskapelig fundament. Det er uklart hvordan studentene skal evne å integrere både naturmedisin og skolemedisin i behandlingen av pasienter, og hva en slik integrering består i. Dette gjelder også samarbeid med øvrig helsevesen. Dersom samarbeid med øvrig helsevesen skal gjennomføres i en ernæringsterapeuts hverdag, hvordan skal terapeuten kommunisere og ellers forholde seg til råd som går utenfor det skolemedisinske? Det kan godt hende at dette er fullt mulig, men vi ønsker en beskrivelse av hvordan studentene skal mestre dette.

Vi anser at læringsutbyttet tilhører fagskole 2, med unntak av kunnskapshåndtering, der vi ikke ser at studentene får tilstrekkelig oppfølging i innhenting av og vurdering av fagstoff (se vurdering under av VEKS).

Det ville vært hensiktsmessig å redusere bredden i læringsutbyttene, samt å anføre noen punkter om hva begrensningene i *kunnskaper*, *ferdigheter* og *generell kompetanse* består i, sammenlignet med andre utdanninger på høyere nivå. Ferdighetsmålene i punkt 2.2 om matlagingskurs og foredrag er gode og tydelige. Vi ønsker tilsvarende tydelighet i flere av punktene i det overordnede læringsutbyttet.

Studiet heter ernæringsterapi, men i læringsutbyttene henvises kun, etter det vi kan se, til behandlere som går under betegnelsen naturterapeut. Vi foreslår at det spesifiseres tydeligere hva som er skillelinjene mellom naturterapeut og ernæringsterapeut, og hvordan ernæringsterapi er koblet sammen med naturterapi. Det er fint om tilbyder oppklarer begrepet ernæringsterapeut som nevnt i kriterium 1 (utdanningstilbudets navn).

Slik det fremstår av søknaden, har tilbyder kategorisert læringsutbytte i tråd med kravene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Tidligere terminologi, med ulike former for «læringsmål», i stedet for «læringsutbytte», henger likevel fortsatt igjen. Dette må ryddes opp i.

Om de enkelte emnene:

Grunnmedisin: Læringsutbyttet er beskrevet til dels svært bra og dels upresist. Det er ikke mulig å se hvilke sykdommer studentene skal ha kunnskap om. Vi lurer på hvilke kjemiske grunnbegreper studentene skal ha en forståelse for. Videre hvilke mikroorganismer (hovedgrupper) de skal kjenne til.

Naturmedisinsk grunnutdanning: Læringsutbyttet er beskrevet bra, men til dels upresist. Det er ikke mulig å se hvilke naturmedisinske metoder det vises til. Det kunne stå noe om når vestlig medisin må tas i bruk. Kanskje det heller skulle stå «forstå» enn «beskrive» den naturmedisinske tankegangen? I medisins historie er det fint om dette presiseres om dette gjelder østlig, vestlig eller begge. Godt beskrevet naturmedisinske metoder på faginnhold, men det er uklart hvordan dette er metoder

studentene skal kjenne, forstå eller anvende, og om dette er relevant i forbindelse med utøving av ernæringsterapi.

VEKS-fag: Læringsutbyttet er godt beskrevet og det er mye bra her. Det er litt uklart hvilket nivå studentene skal være på med tanke på vitenskap, forskning og vitenskapelig publikasjon. Vi anser det som usikkert at studentene vil få tilstrekkelig veiledning og undervisning i kunnskapshåndtering. Med kunnskapshåndtering mener vi å innhente, lese, forstå og vurdere vitenskapelig litteratur. Det er ingen stedlige undervisningstimer oppført i VEKS-fag. VEKS er det eneste faget der det nevnes at studentene skal kunne vurdere «kunnskapens pålitelighet og relevans» (6.3.3 i Studieplanen). Det vil dermed være usikkert om studentene kan gjøre selvstendige, gode vurderinger av hvordan behandling av pasienter skal gjennomføres der det handler om komplekse og/eller faglig relativt uavklarte problemstillinger, dersom den enkelte student skal jobbe i egen praksis uten faglig korrektiv/diskusjon med medarbeidere med høyere kompetanse enn studenten selv.

Ernæringsterapi 1, 2 og 3: Her undervises det i sentrale ernæringstemaer; det er stor vekt på dietter og komplisert kostbehandling, men mindre om grunnleggende forståelse for kroppens metabolisme. Det står i søknaden at studentene skal forstå betydningen av forskning og kliniske erfaringer for utviklingen av faget, men dette finner vi ikke igjen i studieplanen. Se for øvrig kriterium 3 (utdanningstilbudets relevans).

Klinikkdrift og Praksis: Her er læringsutbyttet godt beskrevet, men se kriterium 6 (planen for utdanningstilbudet) for undervisningens omfang og kriterium 10 (praksis) for vurdering av praksis.

Det står anført på tilbyders hjemmeside at innholdet i utdanningen er under stadig oppdatering. Vi ønsker en klargjøring av i hvilken grad det som står anført på hjemmesiden er relevant for gjeldende søknad.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- begrense bredden i læringsutbyttene
- tydeliggjøre hvordan samarbeid med det øvrige helsevesen skal gjennomføres av en ernæringsterapeut
- rydde opp i terminologien for læringsutbytte
- beskrive hvordan naturterapi og ernæringsterapi er integrert i hverandre
- utvide undervisningen i kunnskapshåndtering
- enten ta vekk «vitenskapelig fundament» i Fagplanen og være tydelig på at dette er alternativ ernæring eller legge til stedlig undervisning i vitenskapelig metode og kunnskapshåndtering

Tilbyder bør oppdatere hjemmesidene hva gjelder innhold i studiet, eller spesifisere hvordan utdanningen eventuelt skal endres fra det som er gjeldende i dag.

3.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Det anføres i søknaden at naturmedisin er i økende bruk i Norge, og at dette kan forstås i sammenheng med strømninger i samfunnet som har med økende motstand mot giftstoffer i miljøet og stort forbruk av medisiner med bivirkninger. Tilbyder nevner for eksempel tilsetningsstoffer og miljøgifter som årsak til sykdom og uhelse og hvordan ernæringsterapi kan rette opp dette. Det anføres også at det er en økende interesse for kosthold og dets betydning for helsen, samt at ernæringsrelaterte sykdommer og plager er økende i befolkningen. En ernæringsterapeut kan hjelpe individer med å oppnå bedre helse og normalisere vekt. På studietilbudets nettside står det at «[n]y forskning viser at raske karbohydrater har mange negative konsekvenser for kroppen. Likevel anbefaler Statens råd for ernæring et kosthold basert hovedsakelig på karbohydrater. Vi mener det er behov for en annen tilnærming til kosthold og ernæring». Videre står det at «[f]ilosofien vår får en stadig økt aksept innenfor det tradisjonelle ernæringsmiljøet. Derfor burde det være gode muligheter for å bygge seg opp en etterspurt praksis gjennom studietilbudet ved Tunsberg Medisinske Skole.»

Vurdering

Det er stort teoretisk behov for veiledere med kompetanse innen ernæringsrelaterte sykdommer og tilstander. Betalingsvilligheten for slik kompetanse i befolkningen anses å være et godt stykke unna det som er det reelle behovet. Ernæringsterapeuter med god evne til å behandle og motivere pasienter, samt å drive en klinikk, bør ha gode muligheter til tilstrekkelig inntekt.

Vi anser imidlertid at filosofien til studietilbudet er for popularisert, ensidig, enkelt og utydelig beskrevet og til dels inneholder utsagn som er udokumentert ernæringsmessig sett. Det kan være riktig at nye strømninger i befolkningen/ernæringsmiljøet kan bane veien for helsepersonell som har andre og bedre angrepsvinklinger og forståelser, slik det antydes gjennom studietilbudets filosofi. Det er imidlertid uklart hva tilbyder mener er forskjellen mellom Statens ernæringsråds anbefalinger, og de rådene man som ernæringsterapeut (etter denne utdanningen) sannsynligvis vil gi.

Konklusjon

Ja kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør ha samsvar mellom informasjon om skolens verdigrunnlag/filosofi på nettsidene og i søknaden. På nettsidene står det om statens feilslåtte (evidensbaserte) kostanbefalinger, mens det i søknaden ikke står nevnt noe om dette.

3.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsutbyttene som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Studentene skal ha gjennomført videregående opplæring med studieretningen helse- og oppvekstfag eller tilsvarende. Studenter som ikke har nevnte utdanning kan vurderes etter realkompetanse. Det henvises til punktene 3.3.1 og 3.3.2 i skolens reglement hva gjelder opptakskrav. Imidlertid finnes ikke disse punktene; det er bare punkt 3.3 som finnes, og her henvises det til de enkelte utdanningstilbudenes opptakskrav.

I punkt 3.4.1 og 3.4.2 er imidlertid opptakskravene beskrevet nærmere, vi antar dermed at det står feil i søknaden. For vurdering av realkompetanse stilles det krav til helserelatert utdanning, alder, øvrige yrkesrelaterte erfaringer og fritidsaktiviteter, samt til studentens motivasjon. Det er opptakskomiteen som foretar realkompetansevurderingen, men det står ikke hvem som fatter vedtak.

Vurdering

Med hensyn til de omfattende læringsutbyttene som er beskrevet, stiller vi spørsmål ved om opptakskravene er tilstrekkelige til at studentene klarer å tilegne seg evner og kunnskaper som er nødvendige for forsvarlig og god behandling av individer med sykdom.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- gjøre det faglige innholdet mindre omfattende og senke kravene til læringsutbytte
- beskrive hvem som fatter vedtak om opptak

3.3 Faglig innhold

3.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen brukes som beskrivelse på en stor del av modulene utdanningen består av.

Læringsutbyttene i planen er på et mer detaljert nivå enn i søknadsskjemaet.

Søker fremhever at utdanningen er godkjent av Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjons slik at en student etter endt utdanning blir godkjent som naturmedisinsk ernæringsterapeut med medlemskap i organisasjonen (MNNH).

Planen for utdanningen starter med en generell omtale av utdanningen, inkludert opptakskrav og overordnet læringsutbytte. Deretter beskriver studieplanen innholdet i hver av de åtte emnene utdanningen er delt inn i, men ikke deres omfang i fagskolepoeng. Innunder hvert av emnene er samme underkategorier valgt for beskrivelse av hva emnene inneholder, herunder kunnskapsmål, ferdighetsmål, generell kompetanse, faginnhold, gjennomføring, arbeidskrav, vurdering og litteratur. Det er brukt flere ord for å omtale praksisdelen av studiet enn hver enkelt av de andre delene av utdanningen.

Pensumlitteraturen omfatter obligatoriske og anbefalte læremidler, deriblant populærvitenskapelige bøker, og et mindre antall tradisjonelle lærebøker, samt en del originalartikler (fagfelleverderte artikler). Det er ikke angitt forlag eller årstall for publikasjonene. Det fremgår ikke hvordan litteraturvalget er gjort.

Undervisningstimer og selvstudietimer fremgår av en tabell på side 10. Timene er i tabellen fordelt på hver av de åtte emnene. Utdanningen består av 2510 timer, tilsvarende 1,5 års studier hvorav ca 350 timer er stedlig undervisning. Mye av studiet gjennomføres studentene dermed ved selvstudium.

Sammenhengen mellom de forskjellige fagene, delene og kvalifikasjonene som inngår i studietilbudet beskrives ikke tydelig i studieplanen. Se også kriterium 2 for vurderingen av sammenhengen mellom naturterapi og ernæringsterapi.

Vurderingen av studentene omfatter hjemmeeksamen, skriftlige eksamener (i seks av de åtte emnene), vurdering av om praksis er gjennomført, og godkjenning av obligatoriske arbeidskrav. To av emnene, VEKS og Klinikkdirift, vurderes ikke med eksamen, men er bestått når obligatoriske oppgaver er godkjent. Det er ingen praktiske eksamener. Ekstern sensors kompetanse skal være høyere enn det faget som sensureres og må ha hatt (og fortsatt inneha?) relevant yrkespraksis i minimum fem år i minst 50 prosent stilling.

Vurdering

Det er uklart hva som eventuelt skiller en «naturmedisinsk ernæringsterapeut» fra en «ernæringsterapeut».

Den relative fordelingen av praktiske oppgaver, praksis og teori er adekvat, men omfanget i undervisningstimer synes å være for lite til å møte læringsutbyttene. Tilbyder må enten øke utdanningens omfang eller nedjustere utdanningens læringsutbytte, jamfør kriterium 2 (læringsutbytte) og 7 (sammenheng mellom plan og læringsutbytte).

Det er uklart hvordan naturmedisin skal integreres med skolemedisin, både i løpet av studiet og i behandling av pasienter / i øvrig ernæringsrelatert arbeid etter endt utdanning.

Det bør beskrives nærmere hva som ligger i å «[h]a en forståelse for de viktigste kjemiske grunnbegreper, stoffer og reaksjoner» i punkt 6.1.2 i Studieplanen.

Det bør beskrives bedre hva som ligger i «kroppens væsker» i punkt 6.1.5 i Studieplanen.

Begrepet «naturmedisin» har ikke noen tilstrekkelig avgrenset og tydelig definisjon i det norske språk, så det er uklart hva som ligger i dette begrepet i studieplanen og hva som skiller naturmedisin fra skolemedisin. Det tilsvarende gjelder for de «grunnleggende naturmedisinske prinsipper» i punkt 6.2.3 i Studieplanen.

Vi anser det som uklart hva som menes med ferdighetsmålet «hvordan forholdet mellom dem [makronæringsstoffene] kan påvirke vår helse» i punkt 6.4.2 i studieplanen.

Dersom det er en skolemedisinsk vurdering som ligger til grunn for at det anføres at fordøyelse, blodsukker og insulin er de tre viktigste områdene innen ernæringsterapi, ønsker vi mer forklaring. Vi stusser litt på valget av disse tre som de mest sentrale innen ernæring.

Litteraturen er sammensatt slik at det er utfordrende for studentene å skille mellom godt og mindre godt dokumenterte sammenhenger. Dette gjelder for eksempel boka «The anti-inflammation Zone» der nyere forskning synes å ha tilbakevist noen av de mest sentrale hypotesene i boka. Vi anser popularisert litteratur som utmerket for å danne seg oversikt over et fagfelt, men dette må balanseres i sterkere grad opp mot tradisjonell litteratur, som lærebøker og originalartikler. Mens originalartikler er satt opp som alternativ litteratur er bøker som er meningsbærende satt opp som obligatorisk pensumlitteratur. Med meningsbærende mener vi bøker der forfatteren har et tydelig budskap om hvordan vi bør spise og at forfatteren tydelig «selger» dette budskapet. Den meningsbærende litteraturen er også kjennetegnet av å (oftest) ta for seg snevre problemstillinger, noe som også synes å gjelde litteraturen som inngår i utdanningen her. Vi mener dette ikke passer godt inn i en utdanning som skal være bred.

For et så kontroversielt fag som ernæring, burde det også fremgå tydeligere hvordan litteraturvalget er gjort. Vi savner litteratur om de offisielle kostanbefalingene som finnes i Norge i dag og vurdering av evidensnivå. Det er helt legitimt å ha en alternativ ernæringsutdanning, men studentene må vite hva de er alternative til.

For at studentene kan finne frem til rett utgave av litteraturen i pensumlista, er det nødvendig med opplysninger om forlag og publikasjonsår for bøkene.

Det er ikke tilstrekkelig undervisning, oppfølging og vurdering i VEKS og Klinikkdirft. Omfanget av undervisningen er for lite (0 timer i VEKS og 6 timer klinikkdirft) siden dette er basert på selvstudium. Det er uklart om det er utviklet et eget nettstudium på dette eller om den nettbaserte undervisningen består av artikkelsamlinger/litteratur, der studenten selv må finne den røde tråden ut i fra læringsutbyttet i emnet.

Vurderingsordningene omtaler vi senere, jamfør kriterium 13 (eksamens- og vurderingsordningene).

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- definere hva som skiller en ernæringsterapeut fra naturmedisinsk ernæringsterapeut
- gi en bedre forklaring av hvorfor det anføres at fordøyelse, blodsukker og insulin er de tre viktigste områdene innen ernæringsterapi
- enten øke utdanningens omfang eller nedjustere utdanningens læringsutbytte, jamfør kriterium 2 (læringsutbytte) og 7 (sammenheng mellom plan og læringsutbytte)
- beskrive kort hvordan valg av litteratur er gjort
- angi forlag og publikasjonsår for bøkene i pensumlisten
- tilby undervisning i modningsfaget VEKS og mer undervisning i det yrkesnære faget klinikkdirft

Tilbyder bør

- beskrive emnenes omfang i fagskolepoeng
- beskrive nærmere hva som ligger i «Ha en forståelse for de viktigste kjemiske grunnbegreper, stoffer og reaksjoner» i punkt 6.1.2 i Studieplanen
- beskrive bedre hva som ligger i «kroppens væsker» i punkt 6.1.5 i Studieplanen
- definere begrepet «naturmedisin»
- oppklare hva om menes med ferdighetsmålet «hvordan forholdet mellom dem [makronæringsstoffene] kan påvirke vår helse» i punkt 6.4.2 i studieplanen

3.3.2 Sammenheng mellom plan og læringsutbytte (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsutbyttene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet utdanner selvstendige ernæringsterapeuter som skal kunne starte sin egen praksis etter endt studium. Studiet inneholder medisinsk grunnstudium, grunnutdanning i naturmedisin, tre nivåer ernæringsterapi, VEKS-fag, klinikkdirft og praksis.

Vurdering

Klinikkdrift kan anses å være noe av det mest utfordrende for en ernæringsterapeut, når det gjelder å kunne leve av sin virksomhet. Imidlertid er det svært lite av studiet som benyttes til dette formålet.

Planen synes ikke å være tilstrekkelig omfattende til at læringsutbyttene nås, særlig med hensyn til det inntrykket som gis av hvilke ernæringsrelaterte problemstillinger en ernæringsterapeut skal kunne håndtere, se faget Ernæringsterapi 1, 2 og 3. Det er ikke klart på hvilke måter arbeidet en klinisk ernæringsfysiolog gjør, skiller seg fra det arbeidet en ernæringsterapeut gjør, og omfanget av ernæringsterapeutens arbeid bør være mindre enn andre med høyere utdanning.

Hvordan mikrobene i oss, på oss og rundt oss påvirker helsen, og hvilken sammenheng dette har med maten vi spiser og helsen forøvrig, nevnes ikke i studieplanen med andre formuleringer enn at «mikrober kan invadere kroppen og skape infeksjonssykdommer» (side 12, punkt 6.1.2.). Gitt det store fokuset innen forskningen på hvordan mikrober påvirker vår helse og hvordan kostholdet kan påvirke mikrobene, gjør det manglende fokuset på mikrober i denne utdanningen at utdanningen er mindre aktuell.

I søknaden står det at behovet for naturmedisinske behandlingsmetoder synes å ha utviklet seg som en motvekt til økt bruk av blant annet tilsetningsstoffer, matsminke og miljøgifter. Det er uklart om ernæringsterapien som skal utøves behandler eller forebygger eller på annet vis påvirker nivået av disse stoffene i kroppen. Det står på skolens hjemmesider at det i andre semester undervises i detox, tungmetaller med mer, men det er utydelig hvordan temaene her står i forhold til selve studieplanen.

Vi er usikre på om studenter som kommer rett fra videregående har mulighet til å lære tilstrekkelig om å behandle kompliserte tilstander i kroppen etter ett og et halvt års utdanning, noe studenter ved eksisterende utdanninger bruker det dobbelte av tiden på å mestre.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- nedjustere studentenes læringsutbytte, slik at det står mer i stil med en utdanning som varer betydelig kortere enn det utdanningen til en klinisk ernæringsfysiolog gjør
- inkludere pensum som omfatter mikrobenes påvirkning på helsen og hvilken sammenheng dette har med matvarevalg

Tilbyder bør

- definere på hvilke måter arbeidet en klinisk ernæringsfysiolog gjør, skiller seg fra det arbeidet en ernæringsterapeut gjør
- forklare sammenhengen mellom ernæringsterapi og stoffer som medisinrester, sprøytemidler, matsminke, tilsetningsstoffer og miljøgifter

3.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

3.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Undervisningsformer og arbeidsmetoder er beskrevet både i studieplanen (side 8 og 9) og i søknaden. Undervisningen gjennomføres ved helgesamlinger og firedagers-samlinger, som til sammen utgjør ca. 48 dager på tre år. Det gjennomføres klasseromsundervisning, gruppearbeid og praksis, samt betydelig andel egenstudium ved nettstudium. Det legges vekt på både selvstendig tilegning av teoretiske kunnskaper, formidling og praktiske utføring av det de senere skal jobbe med.

Vurdering

Mye av det å jobbe som ernærings terapeut handler om å ha gode pedagogiske og psykologiske ferdigheter og evner. Slike egenskaper vil kunne videreutvikles gjennom studietilbudets undervisning i disse temaene, samt gruppearbeid, praktiske øvelser og praksis. Vi er i tvil om disse evnene vil kunne utvikles i tilstrekkelig grad under studiet; se også kriterium 2 (læringsutbytte) og 4 (opptakskrav).

Se kriterium 6 (planen for utdanningstilbudet) og 9 (det pedagogiske opplegget) for vurdering av stedlig undervisning kontra nettundervisning.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må oppfylle kravene i kriterium 2 (læringsutbytte), kriterium 4 (opptakskrav), kriterium 6 (planen for utdanningstilbudet) og kriterium 9 (det pedagogiske opplegget).

3.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Studiet består av flere undervisningsformer: stedlig undervisning, nettundervisning, presentasjoner, obligatoriske innleveringer og praksis. Noen av emnene har mye eller utelukkende selvstudium.

Stedlig undervisning skjer ved samlinger. Tilbyder vektlegger at individuell oppfølging og veiledning og vil sette inn ekstra ressurser ved avvik.

Det er ikke beskrevet hvordan det pedagogiske opplegget for nettundervisningen vil fungere. Det vil si at det er vanskelig å se om det er et eget studium eller kun en samling av artikler der studentene kan finne informasjonen, uten undervisning. Det er flere innleveringer, men uklart hvor lang responstiden er.

Vurdering

VEKS-fag inkluderer vitenskap og kommunikasjon og kan regnes som et modningsfag. Studiet skal lede frem til å bli ernæringsterapeut med egen praksis. Vi vurderer det derfor som en svakhet at akkurat denne delen er utelukkende egenstudium. Se også kriterium 13 (eksamens- og vurderingsordningene). Timeantallet på klinikkdrift er også svært lavt (seks timer) og bør vektlegges mer siden dette er en yrkesrettet utdanning.

Det er ikke oppgitt responstid på innleveringer. Vi savner en beskrivelse av omfang av veiledningstimer som studentene har til disposisjon.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive det pedagogiske opplegget for nettstudiet, inkludert responstid på innsendingsoppgaver
- ha stedlige samlinger i VEKS-fag, med diskusjoner og oppfølging
- mer undervisning på sted i klinikkdrift

3.4.3 Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksisavtale og oversikt over praksisplasser er vedlagt søknaden. Praksis er også beskrevet i Studieplanen. Det er beskrevet både kunnskapsmål, ferdighetsmål og kompetansemål. Det skilles ikke tydelig mellom ekstern og intern praksis. Lengden på ekstern praksis er kun angitt i timer med pasient og påfølgende rapportskrivning, ikke i totalt antall arbeidsdager eller lignende. I punkt 7.1 i Studieplanen står det at rapportskjema «[I]everes 4 semester og» «[I]everes 5 semester». Vi antar at det menes 4. og 5. semester (det vil si fjerde og femte, ikke fire og fem). Det står ikke beskrevet om den eksterne praksisperioden kan/må/bør gjennomføres i en eller flere perioder. Praksisen gjennomføres 2. og 3. år. Det er ikke beskrevet hvem som har ansvar for å skaffe til veie praksisplasser, men det er allerede listet opp praksisplasser i søknaden. Det er beskrevet at det skal

leveres 15 rapporter fra egen praksis (vil det si egen arbeidsplass/firma?) og inntil fem rapporter fra Island. Det er uklart hvordan disse 15 konsultasjonene skal gjennomføres dersom studenten ikke allerede har egen praksis (egen arbeidsplass), og hvorfor det står anført ti konsultasjoner - ikke 15 konsultasjoner (slik det står i punkt 7.2.5) - fra selvstendig praksis i tabellen i punkt 7.1. Praksisplassene er til dels kun beskrevet med personnavn og adresse. Det er godt beskrevet i Praksisavtalen hvordan studentene følges opp og av hvem, og hvordan studentene selv skal bli evaluert etter gjennomført praksis (rapportskjema for hver konsultasjon).

Vurdering

Praksisplassene, inkludert behandlernes formelle kompetanse, er til dels mangelfullt beskrevet. Det er dermed vanskelig å vurdere om anførte praksissteder er egnede med hensyn til studiets læringsutbytte. Vi anser også at fem timer konsultasjoner i ekstern praksis hos annen behandler er i snaueste laget for en så kompleks arbeidshverdag som det en ernæringsterapeut har.

Det er forvirrende at det ikke kommer frem hvordan konsultasjoner i egen praksis (det vil si eget arbeidssted/firma?) skal gjennomføres når det ikke er krav om at studentene skal ha eget arbeidssted andre steder i søknaden. Det anses som et urimelig krav at studenten skal ha eget arbeidssted/firma før avsluttet eksamen. Vi antar at dette dreier seg om en misforståelse.

Periodiseringen av praksisen anses som hensiktsmessig, imidlertid kunne observasjonspraksis og utplasseringspraksis vært gjennomført i en periode nummer to (det vil si ytterligere konsultasjoner enn det antallet som nå står oppført) mot slutten av studiet, med begrunnelse både i at studenten får anledning til å tilegne seg kunnskap og reflektere over forrige praksisperiode og deretter teste ut økt kompetanse på et senere tidspunkt, og fordi at fem konsultasjoner synes lite for en slik fagskoleutdanning.

Det er en styrke at omfattende rapporter skal utarbeides og vurderes av skolen etter hver konsultasjon.

Rapportskjemaet sier at studenten skal vurdere klinikken og denne refleksjonen synes vi er nyttig for studentene.

Punkt 3 i listen er flertydig. Er det studenten eller veileder på utplasseringssted som er observatør og veileder? Antageligvis er det veileder.

Det er en svakhet at det ikke kommer tydelig frem hvem som har ansvar for å skaffe til veie praksisplasser, og hva som blir følgene dersom det er mangel på praksisplasser eller dersom studenten ikke aksepteres til praksis noe sted.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- må oppgi formell kompetanse til behandler på praksissted, samt hjemmesideadresse eller annen informasjon om praksisstedet, i de tilfeller der kun navn på behandler er oppgitt
- må oppgi hvordan selvstendig praksis skal gjennomføres for studenter som ikke har egen praksis

- må utvide krav om antall konsultasjoner i ekstern praksis så lenge det er uklart hvordan selvstendig praksis skal gjennomføres, eller beskrive nærmere hvordan selvstendig praksis skal gjennomføres

Tilbyder bør:

- tydeliggjøre teksten i punkt 3 i praksisavtalen
- forklare hvordan de skal løse en eventuell språkbarriere ved praksisen på Island

3.4.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Tilbyder oppgir i søknaden at forholdstallet mellom faglig ansatte og studenter er 1:17. Listen over lærerkrefter viser at det er 20 undervisere tilknyttet undervisningen på to årsverk som skal dekke 35 studenter. Av undervisningspersonalet er tre ansatt på heltid, og underviser i henholdsvis 80 %, 20 % og 25 % stilling. Undervisningspersonalet med 80 % stilling oppgis også å være intern sensor.

Vurdering

Undervisningsstillingene er preget av små stillingsbrøker: 15 av de ansatte har 5 % eller mindre undervisningsstilling, to har stillinger mellom 10-20 %, to har stillinger på 25 % og én har undervisningsstilling på 80 %. Vi lurer på om en så stor stab i små stillingsbrøker vil gjøre at studiet oppleves noe fragmentert. Vi kan ikke se at tilbyder har beskrevet strategi for håndtering av underviseres frafall ved for eksempel sykdom. Dersom tilbyder øker delstillingene, har en vikarliste eller ennå ikke har en plan for å opprettholde kvaliteten i undervisningen, må dette klargjøres slik at vi får en forståelse av robustheten i staben.

Av 20 lærerkrefter er det kun én som har en betydelig andel av undervisningen, med 80 % stilling.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- forsikre seg om at studentene ikke opplever at studiet blir for fragmentert når flesteparten av lærerkreftene kun er inne noen få ganger
- beskrive hvordan de vil opprettholde kvaliteten på undervisningen ved sykdom i lærerstab

3.4.5 Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder har fylt ut tabell over undervisningspersonalet, med noen få mangler for noe av personalet. Det er ettersendt kravspesifikasjon til lærere og forelesere, som inkluderer krav (til lærere:) om relevant praksis, utdanning, grad av eksisterende terapeutarbeid og IKT, samt at lærere ved skolen skal delta i skolens faglige og pedagogiske utviklingsprogram. Det er ikke anført krav til forelesere hva gjelder pedagogiske kvalifikasjoner eller deltakelse i utviklingsprogrammer.

Vurdering

Utdanningstilbudet har for øvrig en bred og relevant sammensetning av undervisningspersonellet, med til dels meget godt kvalifiserte lærere og forelesere med hensyn til deres fagområder.

Tilbyder skriver at «forelesningen må legges opp pedagogisk og tilpasset målgruppen», men 8 av 20 lærerkrefter har ikke pedagogisk kompetanse. Som forelesere trenger de heller ikke forholde seg til det interne opplæringsprogrammet. Vi er derfor usikre på om det pedagogiske opplegget ved denne modellen er ivaretatt.

Siden det er én underviser som besitter den klart største stillingen i utdanningstilbudet, bør det beskrives nærmere hva slags utdanning denne underviseren har innen ernæring. I tabellen er det kun anført «70 studiepoeng ernæringshøgskole».

Det er ikke mulig å vurdere skolens pedagogiske utviklingsprogram siden dette ikke er beskrevet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive hva ernæringshøgskoleutdanning til underviseren, i 80 % stilling, består i
- beskrive det interne pedagogiske utviklingsprogrammet bedre

Tilbyder bør

- ha en større andel av undervisningsstaben med pedagogisk kompetanse

3.5 Eksamen og vitnemål

3.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Eksamen gis som skriftlig hjemmeoppgave eller skriftlig eksamen i fem av åtte emner. To skriftlige eksamener og fire hjemmeeksamener. Medisinsk grunnstudium vurderes med både skriftlig og hjemmeeksamen, naturmedisinsk grunnutdanning med hjemmeeksamen, ernæringsterapi 1 og 2 med hjemmeeksamen, mens ernæringsterapi 3 vurderes med skriftlig eksamen. Fagene VEKS, klinikkdrift og praksis vurderes uten bruk av eksamen. Det er ingen praktisk eller muntlig eksamen.

Vurdering

Dette er en yrkesrettet utdanning der vurderingsformen må stå i forhold til overordnet læringsutbytte, om hva studentene skal mestre etter endt utdanning. Vi vurderer det som ikke tilstrekkelig å vurdere studentene i VEKS-fag og klinikkdrift uten eksamen, men kun ved fullførte obligatoriske innleveringer. Siden læringsutbyttet i stor grad beskriver ernæringsterapeutrollen bør denne også vurderes ved en praktisk eksamen. Vi ser for oss en endelig vurdering av læringsutbytte ved å avholde en praktisk eksamen, siden kommunikasjon er en så sentral del av terapeutens virke.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- teste studentene i det de skal inneha av læringsutbytter, som for eksempel også innebærer kommunikasjon, anamnese, gi råd/utføre terapi, tilegne seg og vurdere faglig kunnskap, vurdere når pasienten skal sendes videre til annen utredning/behandling
- ha eksamen i de tre temaene som ikke har det per i dag
- vurdere studentenes praktiske ferdigheter ved å inkludere virkelighetsnær eksamensform som praktisk eksamen

3.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

I tabellen over undervisningspersonell tilknyttet utdanningen oppgis to eksterne sensorer, kun beskrevet med navn og oppnådd utdanningsnivå. Tilbyder har også lagt ved en spesifisering med krav

til eksterne sensorers kompetanse. Det stilles krav om utdanning/erfaring på et høyere nivå enn det faget som skal sensureres, relevant yrkespraksis i minimum fem år (50 % stilling), og at sensor ikke skal ha vært ansatt eller på annen måte engasjert som foreleser ved skolen i det gjeldende skoleår eksamen foregår. Det foreligger ingen kravspesifikasjon for interne sensorer.

Vurdering

Det anses som svært viktig at ekstern sensor har bred kompetanse både hva gjelder ernæring/kunnskapshåndtering og praktisk erfaring fra ernæringsbehandling av pasienter. Kravspesifikasjonen til eksterne sensorer er for generell og bør beskrives mer detaljert og knyttet opp mot utdanningen i ernæringsterapi. Vi savner en tydeligere beskrivelse av kompetansen de eksterne sensorene skal inneha på bakgrunn av kravet om 50 % stilling innen relevant yrkespraksis. Vi må også se kravspesifikasjonen for interne sensorer for å kunne vurdere denne. Slik søknaden er per i dag, er det ikke tilstrekkelig informasjon til å gjøre en god nok vurdering av eksterne eller interne sensorers kompetanse.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive kompetansen til eksterne sensorer bedre, inkludert kompetanse fra yrkespraksis
- ha en kravspesifikasjon for interne sensorer

3.6 Infrastruktur

3.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Undervisningen gjennomføres ved helgesamlinger og firedagers-samlinger, i ett eller to lokaler. I vedleggene beskrives ett lokale i Tønsberg (skolen) og ett i Asker. I søknaden står kun lokalet i Tønsberg oppført. Lokalene i Tønsberg er store og egnet til undervisning og mat-/kjøkkenkurs. Lokalene i Asker er mindre, med plass til kun 20 studenter (16 i klasserommet), men lokalene har tre klinikkrom og venterom som gjør det egnet for praksis. Praksis skal foregå i skolens lokaler, i klinikker og på helsehotell på Island.

Vurdering

Lokalene i Tønsberg virker egnet til undervisning og kjøkkenøvelser og kurs. Lokalene i Asker virker egnet for praktiske øvelser. Vi antar at klinikklokalene for de praktiske øvelsene er egnet til formålet. Innholdet, vektor, målestyr, emballasjeutstilling eller lignende pedagogiske verktøy er ikke beskrevet. Det er ikke så lett å se av fagplanen hvor studentene skal være når de møtes på samlingene.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må klargjøre om både lokalene i Tønsberg og Asker skal brukes.

Tilbyder bør

- beskrive hvilke deler av undervisningen som foregår hvor
- beskrive (skole)klinikken der terapien skal foregå så vi ser hvilke hjelpemidler innen ernæring som brukes

3.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Studentenes har tilgang til wi-fi og utskriftsmuligheter i skolens lokaler. Studiet tilbyr også en rekke ressurser på studiestedets internettsider, inkludert systemer for kommunikasjon til bruk ved gruppearbeid; samt at nettsiden brukes til oppgaveinnlevering og enkelte eksamener.

Vurdering

Tilbyder har et godt beskrevne og relativt omfattende IKT-tjenester. Vi savner derimot en beskrivelse av nettressursene og hvilken plattform som benyttes. Det er uklart om det tilbys undervisning på nett eller om dette kun er en samling av ressurser som opptak av undervisning studentene har vært på, artikler og lignende.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må tydeliggjøre om nettundervisningen er en samling av ressurser eller et eget undervisningsopplegg, jamfør for øvrig kriterium 9 (det pedagogiske opplegget).

Tilbyder bør beskrive nettressursene og plattform for nettdelen av studiet.

3.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Skolen har bibliotek med alle pensumbøkene og stort utvalg av annen relevant litteratur, samt at skolen har abonnement på noen sentrale fagtidsskrifter.

Vurdering

Vi vurderer det som at studentene har tilgang til tilstrekkelig med informasjon for å gjennomføre utdannelsen. Bibliotekene i Tønsberg og Asker ser ut til å være små av omfang, det savnes informasjon om det er noen støttefunksjoner knyttet til biblioteket. Vi kan ikke se om studentene får hjelp til å søke etter litteratur i for eksempel helsebiblioteket.no.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør beskrive bibliotekar/litteratursøk-støttefunksjoner bedre.

3.6.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

Vedlagt søknaden er en samarbeidsavtale med Eureka Kiropraktikk Stavanger. Tilbyder oppgir at de har forelesere og lærere og praksisplasser fra mange forskjellige institusjoner / bedrifter / klinikker / steder. Tilbyder skriver i søknaden at samarbeidet med NNH har resultert i jobbing med reglement og studieplaner, og NNH godkjenning av flere av disse. Tilbyder oppgir videre i søknaden at et samarbeid med Høgskolen i Nord-Trøndelag, i gjennomføringen av grunnmedisin, øker skolens kompetanse innen administrative funksjoner, det faglige og det pedagogiske. Tilbyder nevner ingen samarbeidspartnere innen det offentlige helsevesen.

Vurdering

Det faglige samarbeidet er relativt omfattende hva gjelder antall samarbeidspartnere og bredden i type samarbeidspartnere. Det er noe uklart hva samarbeidet med Eureka Kiropraktikk Stavanger består i, og hvordan samarbeidet skal komme studentene til gode. Samarbeidet om medisinsk grunnstudium virker veldig bra. Det hadde imidlertid vært en fordel med tilknytning til det offentlige helsevesen, siden studiet legger opp til at studentene skal kunne samarbeide med det offentlige i deres praksiser.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør beskrive eventuelle samarbeid opp mot offentlig helsevesen, eller anskaffe slike dersom de ikke eksisterer per dags dato.

3.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- finne et navn som dekker både alternative og skolemedisinske metoder
- begrense bredden i læringsutbyttene
- tydeliggjøre hvordan samarbeid med det øvrige helsevesen skal gjennomføres av en ernæringsterapeut
- rydde opp i terminologien for læringsutbytte
- beskrive hvordan naturterapi og ernæringsterapi er integrert i hverandre
- utvide undervisningen i kunnskapshåndtering
- enten ta vekk «vitenskapelig fundament» i Fagplanen og være tydelig på at dette er alternativ ernæring eller legge til stedlig undervisning i vitenskapelig metode og kunnskapshåndtering
- gjøre det faglige innholdet mindre omfattende og senke kravene til læringsutbytte
- beskrive hvem som fatter vedtak om opptak
- definere hva som skiller en ernæringsterapeut fra naturmedisinsk ernæringsterapeut
- gi en bedre forklaring av hvorfor det anføres at fordøyelse, blodsukker og insulin er de tre viktigste områdene innen ernæringsterapi
- enten øke utdanningens omfang eller nedjustere utdanningens læringsutbytte, jamfør kriterium 2 (læringsutbytte) og 7 (sammenheng mellom plan og læringsutbytte)
- beskrive kort hvordan valg av litteratur er gjort
- angi forlag og publikasjonsår for bøkene i pensumlisten
- tilby undervisning i modningsfaget VEKS og mer undervisning i det yrkesnære faget klinikkdrift
- nedjustere studentenes læringsutbytte, slik at det står mer i stil med en utdanning som varer betydelig kortere enn det utdanningen til en klinisk ernæringsfysiolog gjør
- inkludere pensum som omfatter mikrobenes påvirkning på helsen og hvilken sammenheng dette har med matvarevalg
- oppfylle kravene i kriterium 2, 4, 6 og 9
- beskrive det pedagogiske opplegget for nettstudiet, inkludert responstid på innsendingsoppgaver
- ha stedlige samlinger i VEKS-fag, med diskusjoner og oppfølging
- mer undervisning på sted i klinikkdrift
- må oppgi formell kompetanse til behandler på praksissted, samt hjemmesideadresse eller annen informasjon om praksisstedet, i de tilfeller der kun navn på behandler er oppgitt
- må oppgi hvordan selvstendig praksis skal gjennomføres for studenter som ikke har egen praksis

- må utvide krav om antall konsultasjoner i ekstern praksis så lenge det er uklart hvordan selvstendig praksis skal gjennomføres, eller beskrive nærmere hvordan selvstendig praksis skal gjennomføres
- beskrive hva ernæringshøgskoleutdanning til underviseren, i 80 % stilling, består i
- beskrive det interne pedagogiske utviklingsprogrammet bedre
- teste studentene i det de skal inneha av læringsutbytter, som for eksempel også innebærer kommunikasjon, anamnese, gi råd/utføre terapi, tilegne seg og vurdere faglig kunnskap, vurdere når pasienten skal sendes videre til annen utredning/behandling
- ha eksamen i de tre temaene som ikke har det per i dag
- vurdere studentenes praktiske ferdigheter ved å inkludere virkelighetsnær eksamensform som praktisk eksamen
- beskrive kompetansen til eksterne sensorer bedre, inkludert kompetanse fra yrkespraksis
- ha en kravspesifikasjon for interne sensorer
- klargjøre om både lokalene i Tønsberg og Asker skal brukes
- tydeliggjøre om nettundervisningen er en samling av ressurser eller et eget undervisningsopplegg, jamfør for øvrig kriterium 9 (det pedagogiske opplegget)

Tilbyder bør

- finne et navn som dekker både ernæringsrelaterte og ikke-ernæringsrelaterte behandlingsmetoder
- oppdatere hjemmesidene hva gjelder innhold i studiet, eller spesifisere hvordan utdanningen eventuelt skal endres fra det som er gjeldende i dag
- ha samsvar mellom informasjon om skolens verdigrunnlag/filosofi på nettsidene og i søknaden. På nettsidene står det om statens feilslåtte (evidensbaserte) kostanbefalinger, mens det i søknaden ikke står nevnt noe om dette
- beskrive emnenes omfang i fagskolepoeng
- beskrive nærmere hva som ligger i «Ha en forståelse for de viktigste kjemiske grunnbegreper, stoffer og reaksjoner» i punkt 6.1.2 i Studieplanen
- beskrive bedre hva som ligger i «kroppens væsker» i punkt 6.1.5 i Studieplanen
- definere begrepet «naturmedisin»
- oppklare hva om menes med ferdighetsmålet «hvordan forholdet mellom dem [makronæringsstoffene] kan påvirke vår helse» i punkt 6.4.2 i studieplanen
- definere på hvilke måter arbeidet en klinisk ernæringsfysiolog gjør, skiller seg fra det arbeidet en ernæringsterapeut gjør
- forklare sammenhengen mellom ernæringsterapi og stoffer som medisinrester, sprøytemidler, matsminke, tilsetningsstoffer og miljøgifter
- tydeliggjøre teksten i punkt 3 i praksisavtalen
- forklare hvordan de skal løse en eventuell språkbarriere ved praksisen på Island
- forsikre seg om at studentene ikke opplever at studiet blir for fragmentert når flesteparten av lærerkreftene kun er inne noen få ganger
- beskrive hvordan de vil opprettholde kvaliteten på undervisningen ved sykdom i lærerstaben
- ha en større andel av undervisningsstaben med pedagogisk kompetanse
- beskrive hvilke deler av undervisningen som foregår hvor
- beskrive (skole)klinikken der terapien skal foregå så vi ser hvilke hjelpemidler innen ernæring som brukes

- beskrive nettressursene og plattform for nettdelen av studiet
- beskrive bibliotekar/litteratursøk-støttefunksjoner bedre
- beskrive eventuelle samarbeid opp mot offentlig helsevesen, eller anskaffe slike dersom de ikke eksisterer per dags dato

4 Tilvarsrunde

NOKUT mottok 30. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren, på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen presenteres under, etterfulgt av de sakkyndiges kommentarer på tilsvaret.

I en tilvarsrunde har tilbyder anledning til å kommentere feil, mangler eller misforståelser i de sakkyndiges vurdering. NOKUT kan også godta mindre justeringer i forhold til den opprinnelige søknaden. De sakkyndige konkluderte at det måtte omfattende endringer til og NOKUT anbefalte derfor tilbyderen å ikke gi tilsvaret.

Tilbyder bruker store deler av tilsvaret til å kommentere komiteen, og mener at de sakkyndige har misforstått. Tunsberg Medisinske Skole fikk anledning til å kommentere forslaget på den sakkyndige komiteen. En av de sakkyndige var foreslått av fagskolen selv, den andre kom skolen med innsigelser på. Vi tok innsigelsene til etterretning, men vurderte at de ikke var til hinder for oppnevningen.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Vi ønsker med dette tilsvaret å vise at sakkyndige ikke har hatt nødvendig kompetanse til å kunne gjennomføre en vurdering av vår utdanning i ernæringsterapi. Det kommer tydelig frem at de har vurdert denne utdanningen ut fra et ernæringsfysiologisk ståsted. Ernæringsfysiologi og ernæringsterapi kommer fra to helt ulike tradisjoner, og har til dels svært store forskjeller i forklaringsmodeller, arbeidsmetoder og utdanning. Ernæringsfysiologi kommer fra et medisinsk miljø, mens ernæringsterapi bygger på naturmedisinske prinsipper og tradisjoner.

Vi håper NOKUT vil ta hensyn til dette i vurderingen av søknaden, eventuelt utnevne nye sakkyndige som kan gi en mer riktig vurdering av utdanningen. Den 18. oktober 2013 sendte vi tilsvaret til forslag om sakkyndige, hvor vi hadde innsigelser. Dette ble ikke tatt til følge.

Flere steder henvises det til skolens nettsider. Utdanningen i ernæringsterapi som presenteres der er ikke den samme som det søkes om godkjenning for. Derfor kommenteres ikke dette ytterligere i tilsvaret. Svært mange steder i utkastet repeteres de samme momentene flere ganger. På grunn av begrensning i lengden på tilsvaret besvarer vi de kun første gang de blir nevnt.

¹Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

3.2.1 Utdanningstilbudets navn

¹ Overskriftene i dette kapittelet er satt inn av NOKUT; med unntak av dette er tilsvaret som mottatt fra Tunsberg Medisinske Skole AS.

Her er et av stedene hvor det svært tydelig kommer frem sakkyndiges manglende forståelse for og kunnskap om ernæringsterapi. De skriver: ”*Ernæringsterapi er ikke oppført som begrep i hverken Store norske leksikon eller Bokmålsordboka.*”

Ernæringsterapi er et anerkjent begrep selv om det ikke er oppført i enkelte oppslagsverk. Begrepet er for eksempel brukt i Odelstingsproposisjon nr. 27 (2002-2003) Om lov om alternativ behandling av sykdom mv. (1,2), definert av NIFAB (3) og godkjent utdanning i NNH (4). I Danmark har ernæringsterapien tradisjoner helt tilbake til 80-tallet (5,6).

1. <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/otprp/20022003/otprp-nr-27-2002-2003-/4/2/8.html?id=171502>
2. <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-06-27-64>
3. http://www.nifab.no/behandlingsformer/flere/ernaeringsterapi_ortomolekylaer_medisin_ernaeringsmedisin
4. Godkjent utdanning i NNH <http://nnh.no/article.aspx?mainid=6&id=645>
5. <http://detforening.dk/hvad-er-ernaeringsterapi/>
6. <http://www.cetcenter.dk/>

Det er også uklart hva sakkyndige mener når de skriver ”..synes det som at begrepet «ernæring» er ment å romme mer enn det som har med kostholdet og dets effekter på kroppen å gjøre.”

At begrepet ernæringsterapi ikke skal kunne benyttes siden vi også underviser i skolemedisinske fag (som for eksempel grunnmedisin og VEKS-fag) finner vi ulogisk. Når de skriver ”.. naturmedisinske metoder og kunnskaper inngår i gjeldende utdanning..” så viser dette igjen sakkyndiges manglende forståelse av ernæringsterapi (og naturmedisin generelt).

Et sentralt prinsipp i all naturmedisin er å utnytte kroppens egne selvhelbredende evner. Målet er å gjøre dette gjennom å bruke bivirkningsfrie midler og metoder. Dette således også svært sentralt i ernæringsterapi.

Læringsutbytte (kriterium 2)

3.2.2 Når sakkyndige skriver ”.. *I sum tar læringsutbyttene for seg relativt brede og sprikende temaer.*”. Uten å konkretisere dette mer, så blir det vanskelig å kommentere dette. Vi mener at temaene henger sammen og er nødvendige for å bli en dyktig ernæringsterapeut. I ernæringsterapi/naturmedisin er en helhetlig tilnærming viktig, det er derfor nødvendig med et bredt pensum som viser at det er mange forhold innenfor kosthold og livsstil som kan påvirke vår helse.

Vi legger til rette for samarbeid med helsevesen gjennom blant annet undervisning i medisinske fag og VEKS fag. Et viktig mål med dette er at studentene skal lære når de skal henvise klienter videre til medisinsk behandling.

Sakkyndige skriver ”.. beskrive hvordan naturterapi og ernæringsterapi er integrert i hverandre..”

Dette er igjen et godt eksempel på manglende forståelse hos sakkyndige. Dette er ikke to ulike behandlingsformer, siden ernæringsterapi er en form for naturterapi. Det blir da helt meningsløst å beskrive hvordan de er integrert i hverandre.

Angående “..utvide undervisningen i kunnskapshåndtering..” hvor det henvises til blant annet VEKS-faget. Vi viser her til det som står på side 16 i studieplanen “VEKS-fag fokuserer på de teoretiske aspektene innen vitenskapsteori, etikk, kommunikasjon og samfunnsmedisin. Flere av emnene inngår i tillegg i en rekke andre fag gjennom hele utdanningen, hvor man da forsøker å knytte teorien opp mot anvendelse.”

Angående ”*vitenskapelig fundament*“, så mener vi at man at det i naturmedisinske utdanninger bør benytte relevant forskning og litteratur mest mulig, og gi studentene trening i å benytte slike kilder. I vår litteraturoversikt finnes linker til mye relevant forskning som studentene skal jobbe med. I tillegg har vi undervisning i grunnmedisin og VEKS-fag som støtter opp om dette. Vi finner det ulogisk at sakkyndig skriver ”.. *enten ta vekk «vitenskapelig fundament» i Fagplanen og være tydelig på at dette er alternativ ernæring..*”. Det bør jo være i samfunnets interesse at naturmedisin bygger opp rundt et vitenskapelig fundament der hvor det er mulig. Vi kan også trekke frem NAFKAM arbeid innen forskning i naturmedisin.

http://uit.no/ansatte/organisasjon/hjem?p_dimension_id=88112&p_menu=42374&p_lang=2

Opptakskrav (kriterium 4)

3.2.4 Angående opptak så er dette regulert i reglementet § 3.4.2

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

3.3.1 Et punkt som igjen viser sakkyndiges manglende forståelse er når de skriver: ”.. definere hva som skiller en ernæringsterapeut fra naturmedisinsk ernæringsterapeut..”. Det er ikke noe skille her. Ernæringsterapi bygger på naturmedisinske prinsipper.

Når sakkyndige skriver ”.. gi en bedre forklaring av hvorfor det anføres at fordøyelse, blodsukker og insulin er de tre viktigste områdene innen ernæringsterapi..” så avdekker dette også sakkyndiges manglende forståelse for ernæringsterapi. Usikkerheten til sakkyndige kommer også tydelig frem når de skriver ”.. *Dersom det er en skolemedisinsk vurdering som ligger til grunn..*”.

I de gamle medisinske tradisjonene, kinesisk og indisk medisin, ansees all sykdom å starte i fordøyelsen. En god fordøyelse sikrer også bedre opptak av næringsstoffer. Dagens kosthold med et stort forbruk av raffinerte karbohydrater og næringsfattig mat, fører ofte til et ustabil blodsukker og forhøyet insulin. Det er ikke innenfor rammene av dette tilsvaret å gi en detaljert forklaring på dette. Men at en dårlig fungerende fordøyelse, ustabil blodsukker og forhøyet insulin er et problem for helsen, er knapt kontroversielt, heller ikke innenfor skolemedisinen.

Valg av litteratur Litteraturen er valg ut for å gi en bred forståelse av hvordan kostholdet påvirker helsen. Da er det nødvendig å se både på de offentlige kostholdsrådene og de råd og behandlingsforslag som ligger på utsiden av dem. I litteraturlisten inngår flere bøker som har utgangspunkt i de offentlige anbefalingene. Studentene vil derfor ha nødvendig kunnskap om dette.

At enkelte anbefalte bøker, som *The Inflammation Zone*, er kontroversielle, behøver ikke bety at de ikke har en verdi når det gjelder forståelsen av en del funksjoner i kroppen. Pensumliste er oppdatert etter forespørsel fra NOKUT tidligere.

Angående undervisning i VEKS-fag og klinikkdrift så henviser vi til det som er skrevet tidligere, at nettstudiet tar for seg teorien, og at emnene trekkes frem i flere sammenhenger. Blant annet i forhold til kommunikasjon, etikk og terapeutrollen. Noen eksempler på dette er:

- Studieplanen 6.5.1: Ha kunnskap om teknikker og teori som er viktig for ens egen personlig utvikling. Og om hva som får et menneske til å forandre seg.
- Studieplanen 6.5.5: Terapeutrollen, personlig utvikling
- Studieplanen 6.6.5: Kommunikasjon med pasienter

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

3.3.2 Mikrobiota er et hett forskningsfelt for tiden. Hvordan mikroorganismer påvirker vår helse, kommer inn i flere sammenhenger i studiet. Det er behandlet på et generelt nivå i grunnmedisin og naturmedisinsk grunnutdanning. Innen ernæringsterapi er det spesielt fokus på bakteriene i tarmen. De omfattes av undervisningen om fordøyelsen og de problemene som kan oppstå der.

Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

3.4.2 Det pedagogiske opplegget er det ikke rom for å beskrive i detaljer her, ei heller i detaljer i en studieplan. Svarfrist på vanlige skriftlige oppgaver er innen 10 dager. Større oppgaver har normalt 3 uker. Se også: <http://www.tunmed.no/pages/studietilbud.asp?id=123>

Praksis (kriterium 10)

3.4.3 Da det foreløpig ikke er så mange ernæringsterapeuter som driver praksis i Norge, er det nødvendig å tilby praksisplasser hos andre terapeuter. Kravet er at det er hos en godkjent naturterapeut hvor samtale med pasienten er et sentralt element. Terapeuten bør også inkludere råd om kosthold og kosttilskudd som en del av sin terapi.

Selvstendig praksis kan gjennomføres uten at studenten har eget firma eller egen klinikk. Gjennom studentmedlemskap i NNH vil studenten være forsikret under praksisen. Det enkleste er å gjennomføre konsultasjonene på en klinikk i nærmiljøet, der de finnes. Det er også mulig å gjennomføre konsultasjoner hjemme hos studenten eller pasienten da det ikke kreves spesielt utstyr.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

3.4.5 Hovedlærer har gjennomført 70 studiepoeng på masterstudiet i ernæring, helse og miljø på Høgskolen i Oslo og Akershus.

Det avholdes fagdager for alle lærere på skolen to ganger i året. Det avholdes lærermøter hver uke. Et eget forum for lærere fungerer som et diskusjonsforum for pedagogiske problemstillinger og diskusjoner. I tillegg deltar lærere på eksterne kurs som tar for seg pedagogiske problemstillinger som er relevante for undervisningen på skolen. Et eget nettstudium i pedagogikk åpner på skolen våren 2014 og vil være obligatorisk for alle lærere på skolen. Se: <http://www.tunmed.no/pages/studie.asp?id=254>

Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

3.5.1 Her er vi enige med sakkyndige, og har lagt inn en avsluttende praktisk og muntlig tverrfaglig eksamen som vil dekke de områdene sakkyndige etterspør.

Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

3.5.2 Her forstår vi ikke helt hva sakkyndige mener når de skriver ”.. *på bakgrunn av kravet.*”. Det er litt uklart hva sakkyndige savner ved kravene slik de er nå. Interne sensorer har samme krav som eksterne, noe vi vil rette opp i studieplanen, samt presisere beskrivelse av kravene.

Undervisningslokalene (kriterium 15)

3.6.1 Undervisning foregår kun i Tønsberg.

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Vi vil først kommentere de delene av tilsvaret der det er behov for redegjørelse, deretter gir vi en oppsummerende vurdering av utdanningstilbudet slik det fremstår etter tilsvarsrunden.

Vår vurdering gjøres for å sikre at potensielle studenter får tydelig informasjon, videre at studentene får en god utdanning, og i siste rekke at pasientene får en forsvarlig og effektiv behandling. Det er ikke de sakkyndiges manglende kompetanse, men usikkerheten som studenten kan oppleve når studieplanen leses, som har vært bakgrunnen for at vi har vurdert flere av punktene slik vi har gjort.

4.2.1 Redegjørelser

Tilbyder anfører i sitt tilsvarende at vår vurdering er at *ernæringsterapi* ikke kan brukes som navn på utdanningen. Dette medfører ikke riktighet. Vi har skrevet at navnet må dekke både alternative og naturmedisinske metoder – ikke at ernæringsterapi ikke kan være et av ordene som kan inngå i navnet på utdanningen. Bokmålsordboka og Store norske leksikon er oppført som referanse kilder for å vise at begrepet ernæringsterapi ikke synes å være like godt fundamentert i det norske språket som for eksempel *lege* eller *sykepleier* er. Vi ville oppfordre tilbyder til å være tydeligere på hva begrepet ernæringsterapi skal romme. I naturmedisinske kretser kan det være tydelig hva begrepet rommer, men det har ikke nødvendigvis samme begrepsinnhold for utenforstående. Det vurderes som viktig at begrepet, slik *tilbyder* definerer det, gjøres tydeligere for studenter som vurderer å starte på utdanningen. Dersom dette defineres tydeligere i studieplanen frafaller navneendringen som et måtpunkt.

Vi er enige i at et bredt pensum kan være ønskelig, men setningen tilbyder siterer henspiller til de omfattende læringsutbyttene som er anført under *kunnskaper*. Vi mener at disse er for vidløftige med hensyn til utdanningens varighet.

Angående «.. beskrive hvordan naturterapi og ernæringsterapi er integrert i hverandre..»: Dette står oppført fordi begrepene brukes om hverandre i tilbyders søknad. Siden ernæringsterapi er en form for naturterapi er det fint om begrepet ernæringsterapi brukes i større grad i studieplanen. Søknaden vil med dette fremstå tydeligere. Igjen vil vi påpeke at planen vil leses av studenter og interessenter som kanskje ikke er like inne i begrepene som fagmiljøet.

Angående tilbyders kommentarer til «..utvide undervisningen i kunnskapshåndtering..»: På side 16 i studieplanen står det om vitenskapsteori, etikk, kommunikasjon og samfunnsmedisin. Ingen av disse går i dybden på kunnskapshåndtering. Det er veldig bra, dersom dette er undervisning i hvordan man leser, tolker og sammenlikner funn i vitenskapelige originalartikler, oversiktsartikler og metaanalyser, men da må det fremkomme av planen. Siden tilbyder bruker ordet *vitenskapelig fundament* er en slik undervisning et må-punkt.

Angående tilbyders kommentarer til «*vitenskapelig fundament*»: Dette henger noe sammen med avsnittet over. Det er utmerket at tilbyder har fokus på forskning. Siden NAFKAMs arbeid innen forskning på naturmedisin nødvendigvis må publiseres i internasjonale tidsskrifter med fagfelleevaluering, kan vi ikke se annet enn at det bare er en styrke å fokusere mer på kunnskapshåndtering. Flere av fagene som undervises i utdanningen er per i dag ikke støttet opp av forskning. Det kan godt hende at noe eller mye av behandlingene med tiden viser seg å være gode metoder, men alle metodene er ikke dokumentert som gode gjennom forskning per i dag. Det er dette som gjør metodene alternative og ikke skolemedisinske. Per i dag ser det ut som om utdanningen ønsker å fremstå evidensbasert; samtidig undervises det i tradisjonell og ny ernæringsterapi, der erfaring tillegges like stor verdi som evidens.

Tilbyder skriver i sitt tilsvarende: «Et punkt som igjen viser sakkyndiges manglende forståelse er når de skriver: ”.. definere hva som skiller en ernæringsterapeut fra naturmedisinsk ernæringsterapeut..”. Det er ikke noe skille her. Ernæringsterapi bygger på naturmedisinske prinsipper.»

- Dette er anført fordi de to begrepene blir brukt om hverandre i tilbyders søknad, og det er uklart hvorfor det ene er benyttet fremfor det andre i de ulike sammenhengene i søknaden. Dette er et punkt som hadde gjort søknaden tydeligere.

Tilbyder skriver i sitt tilsvarende: «Når sakkyndige skriver ”.. gi en bedre forklaring av hvorfor det anføres at fordøyelse, blodsukker og insulin er de tre viktigste områdene innen ernæringsterapi..” så avdekker dette også sakkyndiges manglende forståelse for ernæringsterapi. Usikkerheten til sakkyndige kommer også tydelig frem når de skriver ”.. Dersom det er en skolemedisinsk vurdering som ligger til grunn..”»

- Tilbyder har ikke kommet med ny informasjon som begrunner hvorfor fordøyelse, blodsukker og insulin er de tre viktigste områdene innen ernæringsterapi.

Tilbyder skriver i sitt tilsvarende: At enkelte anbefalte bøker, som *The Inflammation Zone*, er kontroversielle, behøver ikke bety at de ikke har en verdi når det gjelder forståelsen av en del funksjoner i kroppen. Pensumliste er oppdatert etter forespørsel fra NOKUT tidligere.

- Det er i orden å ha bøker som er kontroversielle på pensumlisten. Slik det fremgår av sakkyndiges tidligere vurdering, må imidlertid slik litteratur balanseres i sterkere grad opp mot tradisjonell litteratur, som lærebøker og originalartikler. Mens originalartikler er satt opp som alternativ litteratur er bøker som er meningsbærende satt opp som obligatorisk pensumlitteratur.

Angående det tilbyder skriver om undervisning i VEKS-fag og klinikkdrift: Vi er enige i at det er viktig og riktig at studentene jobber med egen utvikling, terapeutrolle og kommunikasjon gjennom studiet og vi ser at dette integreres i en viss grad. Det vi savner er en bedre oppfølging av studentene i denne prosessen. Dette er sentrale temaer i stort omfang med minimal undervisning. Vi er ikke trygge på at oppfølgingen av nettstudentene er god nok. Praktiske ferdigheter utvikles best ved øving, veiledning og oppfølging.

4.2.2 Gjennomgang av må-punktene basert på revidert studieplan:

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

Tilbyder har ikke kommet med forslag til nytt navn. Dersom andre deler av studieplanen endres slik som anført over, vil ikke dette lenger anses som et må-punkt.

Læringsutbytte (kriterium 2)

Tilbyder har kun kommet med informasjon som gjør at vi anser må-punktet «beskrive hvordan naturterapi og ernæringsterapi er integrert i hverandre» som oppfylt. Ordet ernæringsterapi bør imidlertid brukes i større grad i studieplanen, slik som anført tidligere.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Bortsett fra punktet om ernæringsterapeuter og naturterapi har det ikke tilkommet ny informasjon som gjør at de andre punktene frafalles. Tilbyder argumenterer for ikke å tilby mer undervisning. Vi er ikke overbevist av argumentene om at behovet for undervisning blir dekket ved at fagene er integrert i andre emner. Da blir det tildelte fagskolepoeng for VEKS og Klinikkdrift, som dekkes i andre emner, dvs. dobbelttelling av poeng.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sammenheng mellom plan og læringsutbytte (kriterium 7)

Det har ikke tilkommet informasjon som gjør at noen av må-punktene frafalles.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

I forbindelse med kriteriene 2 (Læringsutbytte), 6 (Planen for utdanningstilbudet) og 9 (Det pedagogiske opplegget) har ikke tilbyder fremlagt tilstrekkelig ny saksinformasjon som viser at de oppfyller våre krav, eller som gir en faglig tilfredsstillende begrunnelse på hvorfor det ikke er gjort.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

Tilbyder har ikke fremlagt ny saksinformasjon som viser at de oppfyller våre krav, eller som gir en faglig tilfredsstillende begrunnelse på hvorfor det ikke er gjort.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Praksis (kriterium 10)

Punktet: «Må oppgi hvordan selvstendig praksis skal gjennomføres for studenter som ikke har egen praksis» er oppfylt. Det har ikke tilkommet ny informasjon som gjør at de andre punktene frafalles.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

Angående punkt: «Beskrive hva ernæringshøgskoleutdanning til underviseren, i 80 % stilling, består i» er oppfylt. Tilbyder må beskrive det pedagogiske opplegget i studieplanen, nettsiden det vises til ser bra ut, men beskrivelsen av det pedagogiske utviklingsprogrammet må være nedfelt i studieplanen, tilgjengelig, utvetydig og synlig.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

Angående punkt: «Vurdere studentenes praktiske ferdigheter ved å inkludere virkelighetsnær eksamensform som praktisk eksamen.» Dette punkt har tilbyder kommet sakkyndige i møte ved å legge inn en avsluttende praktisk og muntlig tverrfaglig eksamen. Det er utmerket, og dette må-punktet frafalles. Det har imidlertid ikke tilkommet ny informasjon som gjør at de andre punktene frafalles.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

Tilbyder har beskrevet de påpekte forholdene.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningslokalene (kriterium 15)

I vår vurdering skrev vi at lokalene i Tønsberg virker egnet til undervisning, kjøkkenøvelser og kurs, mens lokalene i Asker virker egnet for praktiske øvelser. Det fremgår ikke av tilbyders tilsvarende svar: «Undervisning foregår kun i Tønsberg», om dette også gjelder de praktiske øvelsene. Vi forstår ikke hvorfor lokalene i Asker er tatt med i planen.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Oppsummering

På bakgrunn av tilsvaret fremstår kriterium 14 som tilfredsstillende oppfylt, og følgende må-punkter under andre kriterier frafaller:

- må beskrive hvordan naturterapi og ernæringsterapi er integrert i hverandre» som oppfylt (kriterium 2)
- må oppgi hvordan selvstendig praksis skal gjennomføres for studenter som ikke har egen praksis (kriterium 10)
- må beskrive hva ernæringshøgskoleutdanning til underviseren, i 80 % stilling, består i» er oppfylt (kriterium 12)
- må vurdere studentenes praktiske ferdigheter ved å inkludere virkelighetsnær eksamensform som praktisk eksamen.» (kriterium 13)

I forbindelse med kriterium 2 (Læringsutbytte), kriterium 6 (Planen for utdanningstilbudet), kriterium 8 (Undervisningsformer og arbeidsmetoder), kriterium 9 (Det pedagogiske opplegget), kriterium 10 (Praksis), kriterium 12 (Undervisningspersonalets kompetanse), kriterium 13 (Eksamens- og vurderingsordningene) og kriterium 15 (Undervisningslokalene) har imidlertid ikke tilbyder fremlagt ny saksinformasjon som viser at de har tatt tak i de påpekte forholdene, eller som gir en faglig tilfredsstillende begrunnelse på hvorfor det ikke er gjort. Vi står derfor ved vår tidligere vurdering og anser disse kriteriene som ikke tilfredsstillende oppfylte.

4.2.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

Med unntak av punktene som nettopp ble fremhevet som oppfylte, videreføres alle må-punktene fra vår innledende vurdering.

4.3 NOKUTs tilleggsvurdering

NOKUT anbefalte Tunsberg Medisinske skole å heller arbeide videre med tilbudet og søke på nytt senere, enn å komme med tilsvaret til rapporten. Bakgrunnen for dette var at det var mange forhold som ikke ble ansett som tilfredsstillende oppfylt. Vi har valgt å la de sakkyndige kommentere tilsvaret til tross for at vi normalt ville avvise det på grunn av for store endringer i forhold til opprinnelig søknad. Dette har vi gjort for at de sakkyndige skulle få anledning til å kommentere tilbyders påstander om deres manglende kompetanse for å utføre vurderingen av utdanningen. Vi mener også at den sakkyndige tilleggsvurderingen er en hjelp til det videre arbeidet med å utvikle utdanningstilbudet ved at skolen har fått en tilbakemelding på om de punktene de har endret nå ansees som tilfredsstillende

oppfylt. Det er imidlertid mange må-punkter tilbyder ikke har gjort noe med, ei heller begrunnet sitt standpunkt.

Tilsvaret preges av kritikk av de sakkyndiges kompetanse. Vi mener flere av uttalelsene er ufine, og ber tilbyder avstå fra en slik språkbruk i fremtidige henvendelser til NOKUT. Vi har full tillit til de sakkyndiges kompetanse og deres faglige vurderinger.

Vi har blitt gjort oppmerksomme på at tilbyder tok kontakt med de sakkyndige i løpet av vurderingsperioden. Vi gjør oppmerksom på at søkere ikke skal ta noen form for kontakt med de sakkyndige som vurderer deres søknad. All kontakt skal gå via NOKUT.

5 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser ikke de faglige kravene for godkjenning av utdanningstilbudet *ernæringsterapi*, 90 fagskolepoeng stedbasert, ved Tunsberg Medisinske Skole AS, som oppfylt. Vi avslår derfor søknaden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- Kunnskapsdepartementets forskrift om fagskoleutdanning av 01.08.2013 nr. 942
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad fra Tunsberg Medisinske Skole AS, datert 15. september 2013, om godkjenning av fagskoleutdanningen *ernæringsterapi*. NOKUTs saksnummer: 13/634-1
- tilsvar på sakkyndig vurdering i utkast til tilsynsrapport datert 30. januar 2014. NOKUTs saksnummer: 13/634-14

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komiteen har bestått av følgende medlemmer:

- **Klinisk ernæringsfysiolog Inge Andreas Lindseth, Balderklinikken**
Lindseth er utdannet klinisk ernæringsfysiolog ved Universitetet i Oslo i 2004. Han var med på å starte opp 4M-klinikken i 2006. Han arbeider nå som klinisk ernæringsfysiolog ved Balderklinikken/4M-klinikken. Hans spesialområder er diabetes, overvekt, ME og de som ønsker å få mer ut av trening og prestere maksimalt i idrett. Lindseth har undervist i ernæring på høgskolenivå, og har bidratt i flere publikasjoner innenfor ernæring.
- **Førsteamanuensis Helen Engelstad Kvalem, Bjørknes høyskole:**
Kvalem har mastergrad i klinisk ernæringsfysiologi fra Universitetet i Oslo (UiO) fra 2005, og oppnådde i 2010 graden PhD i ernæringsfysiologi ved UiO. Hun har pbl-veilederkurs, forsknings- og veiledningskompetanse og pedagogisk kompetanse, og har undervist i ernæring og tilknyttede fag på høyskole- og universitetsnivå siden 2003. Hun har vært fagansvarlig i ernæring, og sentral i utviklingen av bachelorstudiet i ernæringsfysiologi, ved Bjørknes høyskole. Fra 2010 til 2012 var hun studieleder for bachelorgraden i ernæring. Kvalem forsker på det vi spiser, inntak av miljøgifter og hvordan dette kan påvirke helsen vår, og har publisert en rekke artikler i internasjonale tidsskrifter.

Tilbyderen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige. En av de sakkyndige var foreslått av fagskolen selv, den andre kom skolen med innsigelser på. NOKUT tok innsigelsene til etterretning, men vurderte at de ikke var til hinder for oppnevningen.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudet *ernæringsterapi* ved Tunsberg Medisinske Skole AS.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009